

Megjelenik a lap **Temesvá-**
rott minden kedden.

Előfizetési díj akár helyben,
akár postai szétküldéssel:

Egész évre 6 ft. pp. = 6 f. 30 kr. ujp.
Fél évre 3 ft. pp. = 3 f. 15 kr. ujp.

A helybeli előfizetők a lap ház-
hozordásáért rendelést tehetnek.
a lap kiadó hivatalában.

Szerkesztői iroda: belváros,
bécsei utca 68. szám, első emelet.

DELEJTÜ.

A tudomány, anyagi érdekek és szépirodalom közlönye.

Jelige: Csak az a nemzet vész el, mely önmagát elhagyja.

Előfizetheti helyben a szer-
kesztőségnél, vagy a helyb. könyv-
kereskedésekben; vidéken min-
den cs. kir. postahivatalnál a szer-
kesztőséghez utasítandó bérmentes
levelekben.

Hirdetések minden közhasználat-
ban lévő nyelven fölvetnek. A
beiktatásért minden három hasábos
egyes sorért 4 p. vagy 7 uj kraj-
carnyi díjszámítatik.

Kiadó hivatal: belváros, bé-
csi utca Uhrmann Márton
műkereskedésében.

Kedd, március 19. 1861.

12. szám.

Negyedik évi folyam.

Szeged

MINT ATILÁNAK FŐVÁROSA

és a

Temesi Bánság

a merre utazott hozzá Priskus a konstantinápolyi követséggel, vagy is erről egy

ujabb vélemény,

irta

Ungváry János.

Etelaka vagyis Atila hunn király birodalmi székhelyéről, illetőleg ennek történelmi vizsgálatából felmerült „Uj véleményre“ melyet irt Révész Imre a debreceni reform. egyház egyik predikátora (Telegdi Lajos bizománya Debrecenben, nyomtatott a város könyvnyomdájában 1859. esztendőben.)

UJABB VÉLEMÉNY.

Eteléről (Atila) sokat és sokan irtak, jelesen sokan nyomozták ennek lakhelyét, sirját és kincseit, tudósok s az alnép egyiránt s koronkint, a nélkül hogy a nyomozások mind eddig eredményre vezettek volna. Ezen hiánynak okát leginkább abban vélem feltalálhatni, hogy hunn-émlékeink minden hiával vagyunk; bár nem kételkedhetni, hogy hunn rokonainknak is megvoltak az ő tudósaik, kik a történet dolgokat szintugy mint bár hol, írásba foglalták, kiknek mindazáltal sajtóságirodalma és betűi Európában ismeretlenek lévén, a mint ők Atila halála után Európából csaknem mindnyájan eltűntek, hős tetteiknek tanuit részint magukkal vitték, részint Europa földén elenyésztek ezek.

A kijelölt történelmi mű Etele lakhelyének, azon korban, midőn a konstantinápolyi császári követség, melynek egyik tagja Priskus, görög tudós is volt, hozzá utazott, megállapítására irányult. Priskusnak erről szóló utinaplóját, melyet ez alkalommal irt, sokan fejtegették, nevezetesen nem sokára utána Jornandes, későbbben Kántoklár, Thuróczy, Bél, Timon, Benkő, Georgii, Otrokócsi Foris Ferenc, Szabó Károly, Deserici, Mogyorósy, Pray, Sinai, Budai Esaias, Huszty András, Dugonics s többek; legközelebb pedig számbavette ezeket az „uj vélemény“ szerzője.

Szavak oktatnak, példák inditnak. Ennél fogva legyen szabad nekem is, mint egykoron lugosi, tehát bánági lakosnak a dologhoz szólni. Mert a ki véleményét

nyilvános megvitatásnak fél kitenni, az olyan egyéni nézetét az igazságnál jobban látszik szeretni.

Az „uj vélemény“ azt tartja, hogy Etelenek lakhelye Balmaz-Ujváros táján Szabolcs megyében keresendő. Ezen állítás igazolására felhozatik Priskusnak utazása, melyet ez a konstantinápolyi követség társaságában Etelehez (Atilához) tett. Ugyanis

Elmondván Priskus, hogy a követség Konstantinápolból lett elindulásával Szárdikán és Nissán keresztül egész az Iszter folyamig utazott.

I. „Miután (ugy mond) az Isztrószon átkeltünk, s a barbárokkal (hunokkal) mintegy hetven stadiont (egy német mértföldet és három negyedrészt) mentünk, egy térségen megállapodnunk parancsolák, hogy az Edekon (Priskusékkal együtt utazott Etele követje Konstantinápolban) emberei, Atelásznak (Etelenek) jövetelünk felől jelentést tehessenek, s velünk maradván, a minket kalauzó barbárok is; a mint estefelé ebédhez fogánk, ló-dobogást hallunk, s csakugyan két szkütha férfiú jött hozzánk azon parancscsal, hogy menjünk Atelászhoz, s miután mi őket estebédre hívánk, jóllakoztak, s másnap az uton kalauzoltak bennünket. S elérvén azon nap kilenc óra tájban (nálunk ekkor délután három óra) Atelász sátorait, melyek számosak valának, a mint egy halmon sátort akartunk ütni, az oda vetődött barbárok letiltottak minket, minthogy Atelász sátora sikon volt: tehát oda hurcolóskodtunk, a hová a szkütháknak tettett.“

Erre az „uj vélemény“ (34. lap, 31. sor) azt tartja, „miképen észak-nyugotfelé haladván a görög követek, s velők Priskus, Nissától utjok más bizonynyal nem lehetett, mint az, mely mint a Morava partján vonuló főországut mai napig fennáll, s melylyel vagy egészen, vagy igen sok ponton éppen egyezett a Moesiából (Szerbiából) Daciába (ripensis) vezető római utak egyike, s melyen innét 1553-dikban Konstantinápolba utazott Veránc is a maga saját utleírása szerint haladott.“ Továbbá „hogy a kijelölt főuton haladó Priskusék vagy Gradistyénél lépték át a Dunát, vagy Szendrónél.“

Helyeslővén magam is az „uj véleményben“ azon feltevést, mely szerint nem igen gondolhatni oly érdeket, hol a táj természeti fekvése valamely utat kijelölt, ezt emberi események megváltoztassák. Tehát éppen innét indulva ki: én a mai Drenkovát tartom azon helynek, hol Priskusék a Dunán átkeltek; merlyben Szer-

biából vezető római ut Schedius magyarhoni térképe szerint ép idáig ér.

Innét aztán szerintem az Almás völgynek tartva, a most nevezett völgyön a Néra folyam mentében haladtak, míg a stancsilovai magaslatig értek, honnan Százka (Centum-putea) körül, kipihenvén itt előbb magokat, tértek el északra Oravica felé. Hogy Priskusék a Nérán keresztül mentek volna, igaz, sehol sincs említve, holott evvel mint más több hegyi patakokkal is az Almás völgyön találkozniok kellett, sőt keresztül is járhattak rajta: azonban ezen mellőzésnek okát abban lehet feltalálni, hogy mint aféle hegyipatak, ugymint forrása helyétől nem messze jelentéktelen lévén, utazási pontul nem szolgálhatott; míg végre balra hagyták azt Százka körül, s előlök egészen elvesztették; minthogy innét éjszának, bánya és partos helyeken, nyilván a Százkától délnyugatra terjedő vizenyős helyeket elkerülendők, Oravicára folytatták utjokat. Ezt onnét állítom, mert nem csak Grisellini, de több író is, és a helyszínén ma is látható nyomok mutatják, hogy Százka és vidéke Oravicával együtt, az ott még a rómaiak által művelt ércbányák miatt az ismertebb helyek közé tartoztak, ennél fogva erre ut is, az utazás is biztosabb lehetett. Más pedig, a mi valószínűséget ad ezen állításomnak az; mert csak is ez a vidék felel meg Priskus abbéli előadásának, mely szerint egy halmon akartak volt sátorot ütni, ezt azonban az odavetődött szküthák nekik, minthogy Atila sátora sikon volt, meg nem engedték.

Az „új vélemény“ szerint Priskusék Szendrónél vagy Gradistyénél a Dunán át, Bálványos (Balvanistié) felé mentek. Hanem szerintem nem igen mehettek arra, mert a Dunától kezdve a mocsárok, és ezekkel egybekötött más utazási kényelmetlenségek miatt, hol ragadozó, csuszó-mászó állatok, és az emberekre szintugy mint a barmokra nézve mérges férgek és legyek tanýasztak, melyek az utat, ha nem is éppen lehetlenné, de minden esetre sok akadálylyal járónak tették. Bizonyítja ezt Grisellini I. könyve 5-ik levelében. Aztán erre róna föld lévén mindenütt, Priskusék halmon sátorot sem üthettek. Mert az felsem tehető, hogy Atila, az erre eső sivatag terméketlen homokbuckák közé helyhezette volna táborát, hol a lovaknak se lett volna mit enni s talán vizök se, legalább nem elegendő. Mert eme fővény dombokat nem lehet a Magyarországiakhoz, például a Nyirhez Szabolcs megyében hasonlítani, mennyiben ott, hol az elemek duló önkényéhez képest, ma domb, holnap sivatag pusztá támad, bár mi kevés időre sincs maradás.

Priskusék tehát valószínűleg Drenkovánál keltek át a Dunán, innét pedig az Almás völgyön Százka felé odáig haladtak, hol a magaslaton őket az érintett sátorhuzástól az oda vetődött szküthák eltiltották.

Az előadottaknál fogva következetesen, ahoz se járulhatok, mit az „új vélemény“ a 49-ik lapon ezen cím alatt: „Priskusék utja a három megnevezett (Drenkon, Tigas és Tifezás) folyamon át és túl“ folytatólag tartalmaz, nevezetesen, hogy akár a Bégán Nagy-Becs-

kereknél, akár a Tiszán Ó-Becsénél és Martonosnál, tehát kétszer is keresztül jártak volna. Ugyanis Priskus utinaplóját így folytatván:

II. „Innen (szerintem Százkáról) darab idő mulva az országnak éjszakibb része felé utnak eredtünk, s minekutána egy darab ideig a barbárokkal együtt haladtunk; egyszer csak más utra fordultunk, ezt parancsolván a bennünket vezérlő szküthák; minthogy Atte-lász egy faluba fog térni, hol egy Eskám nevű leány-nyal akart egybekelni“ sat.

Nálam ez a kitétel, hogy egy ideig északra utaztak, azt jelenti, hogy Oravicafelé vették utjokat; mert azon alól nyugotra, merre innen fordultak, térség nyulik el.

III. „Innen (folytatja Priskus) sik térségen vezető uton mentünk, és hajózható folyókra akadtunk, melyek közül az Isztrósz után a Drenkon, Tigas és Tifezás voltak a legnagyobbak, s ezeken faderékből vágott dereglyéken keltünk át“ sat.

Ezen folyók közt első a Drenkon, ez, véleményem szerint a mai Karas, melyen Oravicától nyugotra fordulván, s valószínűleg Vrány és Csordánál Versecnek tartván, mentek át. Ezen folyamot azonban Priskus, minthogy nem ismerte a vidéket, s így kellőleg nem is tájékozhatta magát igen könnyen gondolhatta a tegnapszeme elől eltűnt Nérának; mert éppen a tájon más patakok is vegyülnek hasonló irányban a Karasba, és mert szemre a Karas is akkora víz, mint a Néra és szintugy evvel párvonalosan, nem is messze egymástól hömpölygetik habjaikat a Duna felé, s ugy látszik ezen hizemben mellözte Priskus előbb a Nérát, mert azt vélte, hogy a Karas is Néra, hol e mellett már utazási pontul is vehető, annál fogva megemlítendő is volt.

IV. „Nagy utat tévén (szól Priskus) estefelé sátorot ütöttünk egy tó mellett, melynek vize iható volt, s melyből szoktak inni a közel falu lakosai“. Innen az éjjeli zivatar elzavarta őket és szétszórt podgyászaik elhagyásával, kénytelenek voltak a közel faluba menekülni, melynek urnője Blédász vagy is Buda Atila testvére nejeinek egyike volt. Itt szívesen látták őket, nádat gyujtottak, ugy világoltak. Viradtával podgyászaikat felkeresték, s egész nap száritották. Miután pedig lovainkat, s többi teher-hordó barmainkat jól tartottuk, a fejedelmi nőhöz mentünk, s ötöt üdvözölvén, viszonzásul három ezüst kehelylyel, piros bőrökkel, indiai borssal, pálmagyümölcsessel és más csemegékkal ajándékoztuk meg, melyeket a barbárok, mint náluk nem honosokat, nagyra becsülnek, s aztán a megvendéglésért jót kívánva, eltávoztunk.“

Ez az állomási hely az alibunári tónál keresendő, melynek hogy vize Priskus szerint iható volt, oka lehetett, mert az e körül kanyargó Birda, Berzava, távolabb a Temes, akkora egészen rendezetlen folyóktól, és más több a közel bogsáni hegyekből kiszivárgó patakokból koronkint újabb táplálékot vett. Mert régen ten ez a vidék, mint Grisellini az előbb idézett helyen magát kifejezi, ugy nézett ki mint valamely csendes tenger.

V. „Hét nap végeztével (ugy mond Priskus) egy faluban megállapodtunk, azt parancsolván a bennünket vezérlő szküthák, minthogy tudni illik Attelász utját annak fogja venni, s nekünk utána kelletik majd utaznunk. Itt találkoztunk a nyugoti romaiak embereivel, kik szintén mint mi Attelászhoz követségben járultak.

(Folyt. köv.)

C u r i o s i u m o k .

„Tempora mutantur, et nos mutamur in illis.“

Mióta a világ áll és az emberek lakják, nem volt talán egy század sem a változékonyságnak annyira alávetve, mint éppen a jelen század, melyben nem csak a materiális termékek, milyenek a művészet, kereskedelem és földművelés különböző nemei, hanem még a szellemvilág productumjai is, milyenek az eszmék, nézetek, fogalom, költészet, tudomány és philosophia, a legkülönbözőbb átalakulásokon mentek keresztül. — A nehézkes és döcögő postakocsik helyett, most kényelmes és madársebességű gőzfogatok viszik a türelmetlen utazót egyik világ végétől a másikig. Az otromba, egyöntetű ágyuk helyett, most nyulánk, könnyen kezelhető vontassövü ágyuk mértföldnyire rémitik az ellenség sorait. A vallás és fanatizmusa helyébe, a szabadság és nemzetiiség iránti rajongás lépett. A nyers erőt a szellemi szoritotta ki. A született aristocratia helyébe a pénzaristocratia lépett, és mind a kettő fölé a szellemaristocratia (tudomány) helyezkedett. A hagyományos politikát felváltotta a korszellem, mely olyan mint a rohanó ár, mivel vele, de nem ellene kell uszni, minek legfényesebb próbáját adta III. Napoleon, ki már is az európai areopag elnökévé tolta föl magát, pedig nem annyira anyagi, mint szellemi ereje által, mivel ő kellően fel fogta ezen politikai elv helyességét, hogy a trón biztosabban nyugszik milliómok bizalmán és a népek háláján, mint a szuronyok százezreire és egy pár álnok kormányférfiu bókjain. És éppen ezen korszellem az, mely a leghathatósabb tényező az európai helyzet gépezetében, mely várakat épít és dönt, kormányférfiakat sujt és emel, egységes Olaszországot alkot és a Bourbon dynastiát megdönti, Romát és Velencét forradalommal fenyegeti, Törökországot és a félholdat az enyészetnek adja által, az orosz hatalmának szellemi korlátokat szab, az absolutismus helyébe a népjogot állítja, Magyarországon 1861 helyett 1848-at óhajt, szolgaság és rabság helyett szabadságot és törvényességet igényel, szóval: mindinkább azt mozditja elő, mi az emberiségnek, és nem egyes embereknek javára szolgál.

De ha ezen korszellemszülte változások leginkább általánosan jellemzik a 19-ik századot, ugy meg jellemzőbbek és furcsábbak azon változások, melyek részletesen és különösen az utolsó években történtek, és melyek némelykor oly mulatságos és nevetséges alakzatokat tártak fel a figyelő szemre elé, hogy lehetetlen ezen metamorfosis korszakból, (melynek nem annyira fény,

mint árnyoldalait akarjuk kiemelni,) „curiosum“-ként egy pár esetet fel nem említenünk.

Ugyan is a „Temesvári Zeitung“ egy pár hó előtt még a „Delejtút“ „tendentiósnek“ nevezte; pedig most a T. Z. sokkal tüntetőbb, mivel egy hatóságnak védpaizsa és sasszárnyai alatt jelenik meg, mely nincs többé. Azok, kik előbb cylinderben jártak és bölcsességük jelenyeül kiborotvált szakált és pápaszemet viseltek, most alacson, magyar kalapot, budát és téliszakált hordanak. Kik előbb mások jószágát és butorait elkoboztatták, azok most saját holmijokat ütik dobra. Kik egy pár hó előtt másokat vitettek „Josefstadtba“, azok most magok is Csehországba iparkodnak jutni, hol alig ha nem úgy járandnak, mint a vándorságból hazakerült kurtafarku divatos róka, kit saját testvérei kigunyoltak és többé vissza nem fogadták. Kik előbb kétkerekű kocsin jöttek közibénk az ígért földére, azok most rakott négylovas szekéren mennek vissza Egyiptomba, hol ugyan nem vár rájuk dinnye és uborka, hanem annál több burgonya, povidli és quargl. A kik velünk saját nyelvüket egy pár év alatt megakarták tanultatni, azok egy évtized alatt nem tudták megtanulni a magyar nyelvet, noha magyarok közt laktak, uralkodtak és fináncodtak. Hogy a finanszó mit tesz, azt egy tökéletes Conversations-Lexikon mindenkinek megmondja. E szónak igen sok synonymái vannak; csak hogy e sok synonym szavak közül egy sem kelt valami különös bizalmat az emberben, és csaknem oly népszerűtlen mint a rendőrség. De hiába, e két állomás okvetlenül szintoly szükséges minden absolutistikus államban, mint szüretkor a szedő és szőlő-sajtó, vadászatkor a vizsla és agár. Kik közünkbe akarták hozni a „civilisatio“ áldásait, azok dacára felfegyverzett szemüknek, nem látnak tovább az orruknál és még most is a folyam ellen akarnak uszni, mely elébb, utóbb elnyelendi őket. Kik nekünk ástak vermet, azok magok estek belé. Kik másoknak az utlevelet megtagadták, azok most magok sopánkodnak utána. Kik karddal vagy szuronyal nem működhetnek, azok a politikára adják fejüket, dacára annak hogy tiltva van nekik a sikamlós térre lépni. Azok, kik a volt rendszer feltétlen hivei voltak, most a nationalismus terére kezdenek lépni, hol az egyik majd „Flugschrifttel“ akarja hű szerb testvéreinket ellenünk felingerleni, a másik pedig a románokat akarja tőlünk elszakítani. És így tovább ha végig tekintünk az aligmúlt és múlt időszakokon mind egyrészt nevetséges, másrészt szomorú képeket látandunk, melyeknek hű ecsetelésére koromban és epébe kellemi mártani tollamat.

Barátság és bizalom.

„Barátság a lélek egyesülése, vagyis két testben egy lélek.“ Aszalay.

A mi az egélynél a hit és szeretet, az a népek- és nemzeteknél a bizalom és barátság.

Valamint a vallás csak úgy gyarapodhatik és virulhat, ha hiszszük annak tanait, és szeretjük lényegét;

ugy a népek és nemzetek társadalmi élete is, csak akkor fejlődhetik kellően és hozhat virágokat, ha mindenkori egy cél felé törekszik, és bizalommal s barátsággal viseltetik embertársa irányában. A szélvész az egyes fát könnyen letöri; de az erdők rengetegén nyomtalanul vész el. Igy népeknél is, ha külön szakadnak, mily könnyen győzhetnek meg; míg ellenben, ha egyetértenek, a félvilággal dacolhatnak. Xerxes százezrei nem bírták megbódítani a kis Görögországot, míg az egyenetlenség macedoni Fülöp uralma alá hajtá azt. Romának is többet ártottak a Marius, Sulla, Pompejus és Caesarféle polgárháborúk, mint a későbbi zsarnokok, kik szintén soha trónra nem vergődhetek volna, ha a népek saját sziveikbe nem mártották volna fegyvereiket. Hát szegény honunk jutott-e volna ily sorsra, hogy félig koldulva kell jogait, mint koldusnak az alamizsnát kicsikarni? ha az egyenetlenség és bizalmatlanság által nem idézi elő Mohács gyásznapját, mely halálos sebet ejtett rajtunk. És így ha végig megyünk az emberiség történetén, tapasztalni fogjuk, hogy a népek és nemzeteknél mindig a legtöbb rosszat az egyetnemértés szült, míg az egyetértés és testvériség csoda dolgokat művelt. A kisszámú svajci nép mily fényesen vívta ki függetlenségét a német császár ellen, mert egy test és egy lélek vala, noha Helvétia völgyeit nem egy nemzet lakja. Washington sem vezetett egy ajku szabadsághősöket az angolok ellen és mégis győzött. Brankovits György is csak a magyarokkal kezét fogva győzhette meg a nagy számú törököt.

De ha a barátság és egyetértés oly csodadolgokat szül, mégis miért nem élnek mindenütt a nemzetek egymásközt barátságban? — mert bizalmatlanok. Ezt különösen fájdalommal kellett Temesmegye lakóinál tapasztalnom m. hó 28. és 29-én a bizottmányi üléseken. Ott sokkal hamarabb lehetett volna célhoz jutni, ha egyesek vastag bizalmatlansága nem iparkodott volna az egyenetlenség magvát hinteni, nem gondolván meg mily nagy felelősséget vállalnak magokra azok, kik ily komoly időben kockáztatják alkotmányos szabadságunkat. A ki saját vagyonát elkártyázza, az még nem oly véték, mint ki mások vagyonát teszi kockára. Valamint az öngyilkost sem kárhozzátjuk annyira, ha halála által senkinek sem ártott.

Mindezekből láthatni, mit szül az oknélküli bizalmatlanság, pedig mennyivel előbbre haladhatnánk, ha a bizalom, barátság és testvériség vezetné e megye lakóit. A bizalom égi szülemény és gyermeke a barátság, pedig Ciceroként: „ki a barátságot a világból kiirtja, napról fosztja meg a földet. A világnak legszebb és legillatosb tövistelen rózsája a barátság; virága azonban gyöngéd, melynek ha a bizalmatlanság férgé gyökerét megrágja, lekonyul szomorodva feje, hervad és elhal.“

Azért tehát vitéz szerb és hú román testvéreink: legyünk egyek, szerencsében és bajban, hisz egy az istenünk, egy a megváltónk, egy a királyunk és egy a hazánk! Őseink e földön adtak egymásnak kezét, miért fordítanak az utódaik hátat egymásnak? — Bizalom,

barátság, egyetértés és szeretet legyen jelszavunk, mert csak így lehetünk boldogok és szabadok. *)

Baróthy Bede Gyula.

A politikus csizmadia III-ik levele.

Saruvár, Bak hava 12-én. — T. szerkesztő ur! Mielőtt a napirenden levő követválasztások iránti észleletimet — t. szerkesztő ur szives engedelmével, — elősorolnám, előlegesen szükségesnek vélem kijelenteni: miként, ha netalán azokat a mélyebben látó baklövészeknek mondaná is, azért ő ezáltal valamely rendkívülit nem állítana; miután jelenleg ugyanis a Bakhóban élvén, éppen a baklövések ideje van, s így semmi feltűnő, ha egy csizmadia éppen annak idejében lövi a politikai bakokat, midőn másrésről máskor is elég bakot lőttek, még pedig azok közül is sokan, kik — mint szokás mondani — ujjajukban hordozzák a politika minden tudományát. Ez okból mitsem csodálhatni azon, hogy a leitatható falviak oly egyén szavait hallgatják, ki már máskor is a jégre vezette őket. De ilyen az anyagiságnak élő nyers tömeg, mely egy hitvány papírdarabért kész oda adni saját és hona boldogságát. Pedig, mint Kuthy „Hazai rejtelmek“ mondják: „kegyelem, ajándék, hasonlít a téli időben egyszer fűtött kemencéhez, mely után a hideg még dermesztőbb.“ Azt sem foghatom meg, mikép szavazhatand valaki olyanra, kinek soha még csak hírére sem hallotta azelőtt; miután van példa rá, hogy még az olyanban is megcsalatkoztunk a 48-ki országgyűléskor, kit a megyei teremben való beszédjei után ugynevezett liberálisnak lenni véltünk. —

Bölcs a multa visszanez, mondja egy író. Tekintsünk azért vissza a 48-ki dolgokra és látni fogjuk, miként azok közül sokan, kik a megyei teremben igen sokat beszéltek, az országgyűlésen mindig hallgattak. Miből azt is következtethetni, hogy nem mindenik jó katoná egyszermind jó tábornok is; mert az országgyűlési követhet — mint ezt egy csizmadia is fölérheti észével — nem elég, hogy jó hazafi legyen és hogy a törvényt értse, hanem szükséges, hogy egyszermind oly tudománnyal is birjon, miszerint ugyszólván belőle egy országjár válhassék, hogy az ország minden érdekei fölött helyes ítéletet hozhasson. Azért, minden olvasottság mellett is, szükséges még egy kis tapasztalást is szereznii, mert a tapasztalás a legnagyobb tudomány. Mert nem mind igaz és országunkra nézve jó ám az, a mit például a hirhedt angol könyvek magasztalnak. Ők elárasztanak a világot gépekkel; pedig tapasztalásomból tudom, hogy sokkal jobb a timár készítmény, mint a masinatalp. Sőt miután mint magyar ember mindig vi-

*) A tisztelt cikkíró bocsássa meg nekünk, hogy becses cikkét csak rövidítve adtuk. Ugyan is bizonyos tárgyakat időnkivül meg nem lehet érinteni; különben is az illető eseményeket már jóval túlhaladtuk.

(Szerk.)

Seltem a zsinoros ruhát, azt is tudom, hogy a gombkötő munkája sokkal szebb és tartósabb, mint a foszlányos masinazsinor, melyet még a ruhán karikának sem lehet alkalmazni. Azért, bár mint dicsérjék is a gépészek saját munkájukat, azt tapasztaljuk mégis, hogy a kereskedő mindjárt drágábban adja portékáját, mihelyest azt „handarbeit“-nak mondhatja. De csekély elmémmel azt is átlátom, hogy az oly gép, mely a népet kenyérkeresetétől megfosztja, kárára van az országnak. Ez okból mondják is létezni Angliában azt a sok koldust, mivel a pénz mindig csak a tőzsér és a gépészek közt — egyiknek zsebéből a másikéba — bujdosik. Mondják ugyan, hogy szép törvény van Angliában, de azt is hellottam felőle, hogy csak a gazdagok veszik hasznát.

Sokat beszélnek a követek utasításairól is; mire nézve a bizalom hősei azt akarnák, hogy utasítás nélkül három évre választassanak meg a követek. De én az utasítás nélküli követet úgy képzelem, mint a régi törvényszerinti teljhatalmu biztost, kivel az is megtörténhet, hogy saját kezére dolgozik. Hiában, a haza kincse legdrágább; azért a fölött ellenörködni szükséges. Mert a felelőség is késő a hiba megtörténte után; s a ki hiv ember, az nem hogy gyűlölné, sőt szereti az ellenörködést. A világhírű Aristidest száműzték a görögök, pedig általában igazságosnak ösmertetett, (s a ki őt száműzette, az volt a legszabadabb szellemű egyén, ki ezt azért tette, mivel félt, nehogy Aristides nevét a szabadság ellen használhassa, vagy azt gyöngesége által mások visszaélésére, kölcsönözhesse); miért ne lehetne tehát, vagy miért nem volna jó egy oly követet visszahívni, a ki nem követi az utasítást? Ezek után maradván — a t. szerkesztő urnak

őszinte tisztelője
Kakasvári Fábrián,
 csizmadia mester.

Levelézések.

Beodra. február végén 1861. T. szerkesztő ur! Mindenfelől halljuk a reformokról való tudósításokat érkezni a lapokhoz, csak a mi helyiségünkéről hallgat a krónika; pedig ehhez hasonló még bajosan történt. Azért, minthogy a t. olvasó gyönyörködhessek, mind pedig, hogy a maga nemében páratlan tény a feledékenységre romboló keze el ne törölje, szükségesnek véltem közzétenni, hogy valamilyen ékes tollu esénylő aranyos betűkkel följegyezhesse azt az utókor kellemes élvezetére. —

Recseg a harmincforintos rézdob, s mintha valamely csaszlaui magyar hang-tanár — a lautirozás szabályai szerint hangoztatná, oly kellemesen szól, hogy nincs az a repedt vasbogrács, mely nála gyönyörűbb hangot adna, melynek szüntével egy „Ádámcsutkájú“-féle tárogató — mely akkor már megnevítettetett a „Két aranyhordó“ cégű csarnok lelkesítő raktárával —

e szavakat fagótolja: „Minden ember a kinek szerzővénye van, vigye azt a község házához, hogy a csász. komiszáros ur megvizsgálja!“! Erre, miután ezen ösmeretlen urnak többen egy-egy forintot fizetni kénytelenítették, és miután ketten azonkívül, hogy 30 forintot fizettek, még a komiszáros ur eszélyes eljárásra egy — 400 forintos foglaló pénzről is lemondottak, bemenvén Kikindára a hatóságnál tudakozni: ki légyen ezen komiszáros ur? A midőn aztán kisült, hogy az a jegyzőnek ideiglenes irnoka, s illetőleg kuszipajtása, kinek egyetértésével „császári komiszáros“ álcimet adván neki, zsaroltatta vele a tudatlan lakosokat.

Ismét recseg a varázsdob, s az új kakomágus azt hirdetteti, hogy „mindenki adókönyvecskéivel a község házában megjelenjen;“ hol is azon könyvecskék, melyekben a tulajdonosok tizenegy évi tartozásaik s ezeknek kifizetések foglaltattak, — azon állítással, hogy a nevezett könyvecskék a nagy-beckereki volt csász. számadás-vizsgáló hivatalhoz küldetnek vala — elvettettvén tulajdonosaiktól, a községi miniszter által úgy elrejtettek, mint I. Napoleon elől Philadelphia által az ezüsttallér; annyi különbséggel azonban, hogy Philadelphia megmutotta, miként a tallért Napoleon vállrojtja alá dobtá, míg ellenben a mi miniszterünk által elrejtett könyvecskéket — dacára a Beckereken minden volt hivatalnokoknál való keresésünkre — meg nem találhattuk s csak most halljuk, hogy a megbüvölt könyvecskék — több mint esztendei távollétök után — egy reggel a községi adószedői irodában termettek. Ezenfelül még oly csinyt is követett el egy F. F. nevű pajtásával, e kis miniszter, miszerint ezen F. F. (ki néhány száz forinttal adós maradt a császári pénztárnak, s ennek behajtására az 1857-ki bíró a járásbírótság által írásilag is fölszóllított) kitisztulván tartozásaiból, helyette a község lett a császári pénztárnak 626 forinttal adós!

Hát ezekkel az emberekkel mi történt? gondolja erre a t. olvasó. Bevádoltattak az illető volt hatóságoknál, és pedig az első tény miatt a nagy-kikindai volt járásbírósnál, a másodikért pedig Doerfel volt kerfőnök előtt; de noha a járásbírósnál még 1859-ben megtörtént az eskü melletti kihallgatás, D. pedig azt nyilatkoztatta ki, hogy az ily megrögzött csalónak ki kell esni a jegyzőségéből, mégis a rákijával fejbőlött tömeg, „jó ember!“ „becsületes!“ szavak kiabálása mellett, február 25-én megerősítette őt a jegyzőségben, megcáfolván ezzel a „Nép szava, isten szava“ mondatot, miután a gazság mellett isten nem szavazhat; hanem csak a maszlagos itallal elbódított fej. Azonban az is való, hogy egy ősz előkelő egyén is hatalmas szónoklatával buzdította hiveit, miszerint e „becsületes (!) és jó (!) s alkalmas egyént“ (!!!) megválaszszák. — Mi okból tette ezt? ő tudja legjobban; mi csak annyit tudunk, hogy irva van az is: miszerint a hazug szavak megégetik azon ajkat, a melyen kijönnek.

K. F.

T Á R C A.

A két fivér.

Eredeti beszély.

Irta Csepei Árpád.

(Folytatás.)

Mint vitézeket illet, csaptam szemeik közé szarvasbőr kesztyűimet, s büszkén hívám ki őket egy szál kardra, a megsértett becsületért eleget tenni, mit csak vér moshat le... Ők gunyosan kacagtak vak dühömet és egy arconcsapással mutattak az ajtóra, hogy menjek előtök a börtönbe! . . . Hajb, de én is más marsutat irtam ám kardommal nekik; mert már a másik percben a strázsamester fogai között csókolódzott kardom hegye, az a sányavész hadnagy pedig levágott fülét pedig tartotta a markába! . . . No ezután én is elmentem fakomhoz, s csak úgy a mint voltam a hátára vettem magamat, s már másnap ezen a nagy pusztán lettem meg magamat, a nélkül hogy tudnám merre járok, hej pedig azon az éjszaka nagy utat kellett tennem, mert csak torony iránt mentem, hegyen völgyön ut nélkül. Legjobban fáj még most is az szívemnek, hogy azon kedves lélektől még el sem búcsuzhattam. Ha meghallja szerencsétlen sorsomat, majd megtudja azt is, hogy miatta lettem földönfutóvá, s nem akartam hálátlan lenni jó indulatjáért, melylyel irányomban viseltetett. Bár csak mielőbb elfelejthetne, úgy is nem egymásnak valók voltunk mi, az isten sem akarta boldogságunk!

No öcsém, már látom te próbált gyerek vagy — válaszolt komoly arcvonalokkal Simon Pál, — de azért nem hagyhatom jóvá azt, hogy egy rosz leányért éppen testvéredet öld meg, azonban ki tudja halálos volt-e az ütés, vagy nem? . . . hej be sokszor kaptam én már ezekben a csárdákban oly koppantásokat a fejemre, s mégis itt vagyok lásd, pedig egy óráig is azután, azt sem tudtam fiu-e vagy leány vagyok! . . . Én is úgy tettem volna a te helyedben! . . . Már azt csak én sem tűrhetém el, hogy az én fészereim alatt más is étesse a szénát, az apám fiának sem! . . . hát még olyan vázonszeléd historia, még jobban bolonddá teszi az embert; de Bandi öcsém sokat is beszéltél már, felejtse az elmúlt rosz idöket! most pedig régi szeretőd helyett csókolj meg ezen itcés üveg száját . . .

Endre köszönettel fogadá az odanyújtott bort, s Pál bátyára felköszöntvén, ürité ki annak még meglevő részét.

Nem is nyugszom addig Pál bátyám! míg szeretett öcsémnek — ha még ugyan él — tiszszeresen helyre nem pótolom elkövetett bünömet, s azon angyali szép leányt durva bánásmódomért meg nem követem; de hát most azt sehogyszem tehetem, s a jó isten tudja mikor és hogy fogok velök találkozhatni! . . . Itt Endre némán süté le bánatos fejét, s a késő megbánás keserü könyét törölgetvén le szemeiből . . .

Ne busulj öcsém, felejtse már egyszer a mi megtörtént, a jó köszörükö mindent helyre hoz, lesz még cipólagy kenyér s te belöled is ember, mert látom én azt, hogy te nem olyan faragatlan fickó vagy mint mi la! s ha majd elfelejtenek az emberek egy pár esztendő multán te ismét közbük mehetsz s újra becsületet ember lesz, de most legelőbb is vedd le e katonai mundurt, hogy valami átkozott lélek el ne adjon, van nekem még ezen kívül egy darab rongyom, s annyi kenyerem és szalonám, melyeket veled is megosztván, elég marad nekem, legalább addig míg bujdosásod véget nem ér; jól tudom én azt, hogy te nem ilyen életre születél, csak utoljára is rá fogsz unni minden jó

kedved mellett is, de addig, egy szó mint száz, veled mindenem közös! . . .

Endre indulatosan ragadá meg a durva külsejü, de balsorsán résztvevő, nemeskeblü szánadó kezeit, a legtisztább hálaérzet könnyüit csepegtetvén a pusztá gyermekének nap-és szelektől durvult kezeire, alig rebeghetvén el többet, a hálanyilváníás egyszerű szavainál.

(Folytatás következik.)

Heti szemle.

— Követválasztások. Békés városában Lónyay Menyhért, Szegeden Klauzál Gábor és Dáni Ferenc, Felegyháza Szabó József, a jász-árokszállási kerületben Pethes József, Jászberényben Eördögh András, madarasi kerületben Pap Mór, kun-szent-mártoni kerületben Illésy János, K.-Halason Péter Miklós, Kecskemét első választó kerületében Kiss Miklós, Barsban a lévai választó kerületben Konkolyi Thege Pál, Tornamegye felső, görgői kerületében gr. Keglevich Béla, az alsó, szinyi kerületben Zsarnay Imre, Debrecenben Tisza Kálmán, Révész Imre, Patay István, Bars megye ujbányai kerületében Mácsai Lukács, Kecskemét városa 2-ik kerületében Horváth Döme. Zombor városában Nikolits Isidor szavazás közben visszalépvén, Korics Gáspár választott, Esztergam városában: Besze János. Esztergammegye Bátorkeszi választó kerületben gróf Pálffy Pál, táthi választó kerületben Zsitvai József, Szarvas városában Tatay István visszalépvén, egyhangulag báró Podmaniczky Frigyes, Körmöcz város Mátyás József egyhangulag, Zólyom megye korponai kerület Plachy Lajos, Tolnamegye kölesdi kerület: Perczel István. Biharmegye bárándi kerület: Kelemen Albert egyhangulag. Hevesmegye kápolnai kerületében (mart. 12-én) Babics János lelkes választott meg szavazattöbbséggel, a szolnokiban közakarattal gróf Szapáry Gyula. — Holdmező-Vásárhely városában (f. hó 11-én) közfölkialtás utján a megye másodalispánja Török Bálint választott meg, ennek lemondása után pedig szintén közakarattal a megye főjegyzője, Kovács Ferenc. Békésmegye orosházi választó kerületében március 13-kán Terényi Lajos választott, Tolnában a paksi választó kerület március 11-én közfölkialtással Kurez Györgyöt választá. Baja városában március 8-án ment véghez a választás. Közfölkialtással Latinovics Vince lön megválasztva. Az országgyűlési követválasztás Szakolcán korteskedés nélkül ment véghez: a város részéről Zmertyek Simon főszolgabíró közmegegyezéssel megválasztván. Kún-Szent-miklósi vál. kerületében: Virág Dénes. Nagy-Körös városában Tanárky Gedeon, Temesvár városában Stokinger Móric. Kassa városában báró Luzsénszky Pál. Zalában letenyei kerületében Jókai Mór. Csongrád városában március 14-én Eder István volt honvédörnagyt. Biharmegyében Lovassy Ferenc, Komáromy György, Vertán András, Csengery Imre, Kelemen Albert, Ambrus József, Tisza Lajos, Bika Simon, Csanády Sándor. Csáktornyan Inkey Ádám roppant lelkesedéssel.

— Nagy-Beeskerekről írják a „P. N.”-nak, hogy a március 5-én tartott megyei kisgyűlésbe többek közt ama küldöttség, mely a módosi cs. kir. járásbiróság (Bezirks-Amt)

átadatás és vételre vala kiküldve, a következő jelentést olvasta föl: Markovics cs. kir. járásbírói tollnok felsőbb meghagyásból, a fölözött csendőrség butorait Módos mezővárosba árverés útján az országos pénztár javára eladta és az eladottakért 476 ftot be is vett. E pénzek kiadására a küldöttség részéről már annál fogva is fölözítettott, minthogy a cs. kir. járásfőnök erről említést tett és az átadást sürgette. A cs. k. tollnok ur azt mondta: „beszedtem ugyan az eladott csendőri butorokért az országos pénztár számára mintegy 476 ftot. De minthogy nekem a cs. k. álladalmon napidíjak s egybiek fejében mintegy 400 fra rugó követelése van (a melyre már 225 ftot föl is vettem) és a midőn kilátásom sincs, hogy én valaha a cs. k. kormánytól e követeléseimért kielégítettnek; cunnélfogva jogositva érzem magam, a beszedett összeget megtartani.“ A killei cs. k. pénztárba 45 értd 45 ft. találtott, A sikasztások és zsarolások mindenütt példátlan erélyességgel és tapintattal vitettek végbe.

— A „M. S.“ írja: Jókai Mór barátunk március 5-én a Pest-józsefvárosi választó polgárok előtt tartott beszéde, — mint egy előttünk fekvő távirati sürgöny bizonyítja, — a legkedvezőbb hatást tové szerb testvéreinkre. Az ohajtott kienegesztelődés előmozdítása Jókai nyilatkozata által nem csekély mértékben segített elő.

Vukováról ugyanis a következő sürgöny intéztetett Jókaihoz: „Vukovár, március 13-án. Azon nemes szabadelvűség méltánylatául, melyet ön követté jelöltetése alkalmával a nemzetiségi jogokat illetőleg nyilvánított, szívélyes szíviók! Több vukovári szerb nevében: Stoicsevics.

— Mult héton Versoc városában is megtörtént a követválasztás. A szerb polgárok jelöltjükkel Pescha Svetozárral kisebbségben látván magukat, a választásban részt nem akartak venni, és így a kiltűnő hazafi: gróf Bethlen József választott meg követül szavazás útján.

— A civilizációjával kérkedő Németország még most csak ott áll, a hol hazánk ezolött 150 évvel állott. Magyarországon az utolsó boszorkányper a mult század közepe táján tartott Szegeden: Németországban boszorkányperek most 1861-ben is fordulnak elő. Alsó-Ausztria leobeni kerületében egy L. nevű varga beteg volt; elhitették vele, hogy őt egy agg anyóka babonázta meg, s ki az erdőben magános gunyhójában lakik, s a környékbeliek előtt már rég boszorkányság hírében élt. Azt mondták tehát a vargának, hogy ez anyóka boszorkánysága által előidézett betegségétől másképp meg nem szabadul, ha csak e banyát addig nem rúzza, míg ez őt visszánem boszorkányozza. Elment a varga az anyóka gunyhójába, s ott a boldogtalan agg teremést minden rimánkodásai, könyörgései dacára addig rázta, — míg belőle a lelket ki nem rázta. Most gyilkossági bűnvadiper van a varga ellen folyamatban. — Bölcs civilizátorok, voltatok-e 12 évi ittléteket alatt józan népünknel csak egyetlen ily esetnek is tanui?! És ti mégis minket akartatok civilizálni, holott, mint ez eset is mutatja, hazátokban elég tér nyílik világboldogítási vágyatok kielégítésére. (Hírnök.)

— Nográdmegye — azt írja a P.-Napló — folyó hó 12-kén tartott bizottsági közgyűlése oly eredményt idezett elő, mely teljesen igazolja, hogy ezen megye maiglan is a szó leg-szorosabb értelmében az, a mi 1823-ban volt, midőn tudniillik az ő és még hat megye erélyes ellentállására buktatták meg az alkotmány fölforgatására célzó törekvéseket. A király meghívó levél fölolvása után Repecky Ferenc indítványára egész ünepélyességgel fogadtatott el, s ismételt fölolvás után hitelesített és minden jelen levő által aláíratott a Repecky által föltett és Madách Imre egyik jelesünk és képviselő jelöltünk által megtoldotta végzés, melyet itt terjedelmében közölök:

Végzés: Az 1860. évi oct. 20-i diploma és az ezt megerősítő ujjolag kiadott s hirlap útján közzétett, 1861. évi febr. 26-i manifestum érdemében kimondja e megye, hogy e manifestumot se alakjára, se tartalmára nézve törvényszerűn kötelezőnek, se el nem ismeri, se el nem fogadja, mint olyast, mely

föllállit egy birodalmi alaptörvényt, egy birodalmi tanácsot, melynek a magyar t. hozást, önálló függetlenséget alá rendeli és ezzel az országnak önkormányzatás független öntörv. hozását meg semmisíti, holott az 1790. 10. t. cikk szerint Magyarország semmi más országok érdekeinek alá rendelve nincs, — hanem azoktól egészen önálló s független. Ezen alapon helyén látja e megye nyilván kijelenteni, hogy minden kivétel nélkül, legyenek azok országgyűlési képviselők, mágnások, országgyűgyök, megyei tisztviselők vagy bárkik, — egy szóval mindnyájukat, a kik, akár a magyar országgyűlésnek eddigi törvényhozói körét ugy, mind az adó és katonaaállítás kérdésében is megrendíteni kívánná, akár netalán a birodalmi tanács megalakításában ugy mint választók, vagy mint válaszottak, bármilyen formákban résztvennének, közreműködnének — megjelennének — mint önhazájuk közjogi törvényeinek megsértőit, honarulóknak tekintti; mely végzés a haza összes törvényhatóságaival közöltetni rendeltetik. Nehogy pedig valaki azt állithassa, hogy jelen végzésünk, nem a Nógrádmegyét képviselő bizottmány összes akarátának kifolyása, de azt csak egy, a hallgatók többségét intimidáló kisebbség hozta, ezennel megnyiták tanácskozási termeink ajtait, fölözöltiva ünnepeélyesen mindenkit, hogy ki jelen végzésünkbe egyértelemben nincsen, az szabadon távozhassék, ki ellenben itt marad, az nemcsak itt maradásával végzésünkbe való beleegyezését nyilvánítja, de az saját nevének aláírásával is kész megerősíteni. Miután pedig fölözölítésunkra senki sem találkozott, ki a megye tanácskozási termét elhagyta volna, a nevek aláírásához fogtunk, mely ugy történt a mint következik. Kelt az 1861. évi március 12-én B.-Gyarmaton tartott bizottmányi közgyűlésünkben.

Desseffy Otto első

alispán m. k.

Török Sándor második

alispán m. k.

Jegyzette főjegyző

Révay Gusztáv m. k.

* Irodalmi adatok. 1858. és 1859. években 634 önálló magyar munka jelent meg. Ugyan két évben külföldön 400 kötetnyi, részben vagy egészben Magyarországot érdeklő munka jelent meg. Tehát a külföld csaknem annyit foglalkozik velünk, mint mi magunk. A főnebbi adatokat a P. H. állitá össze.

Temesvári ujdonságok.

* A városi tisztújítás f. hó 12-én fejeztetett be következő választásokkal: Telekkönyvi vezető Karvalyi József 269 szavazattal (jelölt társai: Györgyeni András 1, Klein Ernő 0 szavazattal.) Számvevő Panajoth Kozma 249 szavazattal (jelölt társai: Nádaski Jenő 18, Paulics Ferenc 64 szavazattal.) Levéltárnok Vuits Dömötör 232 szavazattal (jelölt társai: Kubitskay Ferenc 33, Petrovics Péter 4 szavazattal.) A választás befejeztetvén, az alkotmányos ujjtisztviselők feleskedtettek, még pedig magyar nyelven. A választás minőségére azt mondhatjuk, hogy Temesvár városa rég nem látott oly jeles tisztikart, mint a mostani, és mi megvagyunk győződve, hogy ha majd eljövendnek a megpróbáltatás napjai, midőn szabadságunk és vagyónunk védelmére tenni kellend, e tisztikar oly férfiasan viselendi magát, miként alkotmányos és szabad emberekhez illik. Azért tisztán szívből kívánjuk hogy éljenek! Mi a nemzetiségi igényeket illeti, melyek sokaknak áthághatlan: hic Rhodus, hic salta-nak tetszettek, nem hallottunk még szót akár a szerbek akár a románok részéről, mely másként mint méltánylólagnyilatkozott volna. A választás után következő két napon a szavazati iverkedtek a községi tanács megválasztására. A skrutinium mult vasárnapon fejeztetett be, és ennek eredményként várjuk a 109 tagból álló községtanács neveinek kihirdetését. Az irodai személyzetet a magistrátus a községi tanácscsal együtt nevezi ki.

* Virág vasárnapján városunk egyik zeneművésze Jaborszky Mihály, ki már annyi jeles tanítványt kiképzett és az ő varázshedegűjén annyi élvezetet szerzett már közönségünknek, évenkénti jutalom előadásaként hangversenyt rendezend, melyre mi a műbarátokat Jaborszky érdemei tekintetéből egyelőre figyelmeztetjük. A hangversenyben részt veendő Jaborszky egyik tanítványa is, ki másfél évi tanulmány után a legmeglepőbb sikert képes feltüntetni. A helybeli dalárda szintén ígérte közreműködését.

* Temesvár, mely egészségi állapotjáról egykor oly rossz hírből állott, egy valódi magyar Mathusalemét látott eltemetni; a meghaltak neve Papp Mihály született Bihar vármegyében Kis-Mária nevű helységben. 2 éves gyermekkorában Békésmegyére Gyomára származott át, hol egész majdnem 90 éves koráig maradt, onnét Temesvárra jövéen, itt 13 évig lakot, élt pedig összesen 103 évet. Házasságban töltött első feleségével Hajdu Erzsébettel 9 évet, kitől 3 gyermeke született, de kik mind elhaltak. — Első felesége halála után 3 évet özvegyiségben töltött, s mint fiatal özvegy részt vett a francia háboruban Győr alatt. Második feleségével néhai Kun Erzsébettel házasságban töltött 24 évet, kitől születtek 11 gyermekei. Harmadik feleségével néh. Kis Rebekával házasságban töltött 26 évet, mely házasságból ismét 3 gyermekkel áldott meg. És így házasságban töltött 3 nejjével összesen 59 évet, özvegyiségben pedig 14 évet. Összesen 17 gyermeke, és számos unokája volt, kik közül 3 még unokájának unokáit is életben érte. Életben levő gyermekei: helybeli Papp Mihály feleségével együtt; gyomai Papp István felesége és gyermekeivel; helyben lakó Papp Rebeka férjével Kása Pállal s gyermekeivel; helyben Papp Sándor nőtelen.

Kiadó és felelős szerkesztő Pesty Frigyes.

H I R D E T É S E K

20. sz.

Árlejtés.

1—1

Tekintetes Krassó megye által felállítandó 47 tisztilegény felszerelésére kívántatik 47 darab dolmány (Spencer) 47 darab attila, ugyanannyi nadrág, mellény, sapka és pár csizma, nem különben szintén 47 darab csipőig érő gallérral ellátott fehér kőpönyeg körülbelül 400 rőf, a dolmány, attila, nadrág setét kék, h a z a i s z ö v e t ü posztóból — körülbelül 300 rőf, sárga ötös, huszáros zsinorzattal látandó el, a mellény veresposztóból pitykéekkel, a sapka szintén veresposztóból sárga zsinorzattal.

Azonkívül 20 csendbiztosi pandur felszerelésére szükségeltetik 20 pár barna szűk nadrág, ugyan annyi barna, kényelmes burka, és szintén annyi kis karimájú fekete magyar kalap és 20 pár csizma, azonfelül 20 dolmány, ez utóbbiak hasonlóak a tisztii legények dolmányaival, a szűk nadrág és burka szintén sárga zsinorzattal látandó el.

Ezen tárgyak beszerzésére f. év és hó 23-ik napján Lugos mezővárosában a megyeháza első emeletében reggeli 10 órakor árlejtés tartatik, azon kijelentéssel, miszerint mindenki csak a szakmájába vágó tárgyra léphet fel mint árlejtő, úgy hogy a ruhák megvaratását szabó, a zsinorok készítését gombkötő, a posztó és vászon anyag előállítását kereskedő sat. vállalhatja el csak. A kelmék és zsinorzat mintája az árlejtés napján mindenki által megtekinthető és csak a hasonmínőségű kelme és ügyes készítés fogadtathatik el a szállításnál.

Felhivatik tehát minden vállalkozni szándékozó, hogy a fenn kitett helyen, napon és időben az árlejtésnél megjelenni sziveskedjék.

Lugos, martius 11-én 1861.

KRAMER férfi-ruha terme Pestről

a trombitáshoz címzett vendéglő első emelet 2. sz. alatt már meg van nyitva, minél fogva igen nagyon becsült megrendelőit, és a t. c. közönségét mély tisztelettel látogatásra fölkéri.

(18. sz.)

(2—2)

Csanád káptalani Sáágh ParácZ jószágban ispányi allomásra egy alkalmas egyn felvétetik.

Temesvárott 1861. március 16-án.

Gábríel Jósef,

Dékán-kanonok.

22. sz. (1—2)

töltött első feleségével Hajdu Erzsébettel 9 évet, kitől 3 gyermeke született, de kik mind elhaltak. — Első felesége halála után 3 évet özvegyiségben töltött, s mint fiatal özvegy részt vett a francia háboruban Győr alatt. Második feleségével néhai Kun Erzsébettel házasságban töltött 24 évet, kitől születtek 11 gyermekei. Harmadik feleségével néh. Kis Rebekával házasságban töltött 26 évet, mely házasságból ismét 3 gyermekkel áldott meg. És így házasságban töltött 3 nejjével összesen 59 évet, özvegyiségben pedig 14 évet. Összesen 17 gyermeke, és számos unokája volt, kik közül 3 még unokájának unokáit is életben érte. Életben levő gyermekei: helybeli Papp Mihály feleségével együtt; gyomai Papp István felesége és gyermekeivel; helyben lakó Papp Rebeka férjével Kása Pállal s gyermekeivel; helyben Papp Sándor nőtelen.

A hitelintézeti sorsjegyek 12-ik húzása már

f. é. april 2-án

történik.

E sorsjegyekből az említett húzásban 2100 sorsjegyek összesen 563,800 forinttal ausztriai értékben huzatnak ki.

Főnyeremények . 200,000 ft.

Melléknyeremények 40,000 ft.

” 20,000 ft. sat.

Legkisebb nyeremény 130 ft.

E kitünő sorsjegyek kaphatók a) kevés előpénz letétele mellett b) készpénzfizetés mellett a legjutányosabb áron

Gotthilf Ferenc fiai

váltószobáikban Temesvárott,

hol szintén mindennemű állami ipar és sorsjátéki papírok, valamint arany- és ezüst pénzek, a legjutányosabb áron eladatnak és megvétetnek. Vidéki megrendelések a legpontosabban teljesítetnek.

A jelen vásár alkalmával

Goldner A. Pestről

egy új, gazdagon felszerelt férfi ruharaktárral megjelenvén, arra a t. közönséget azon meggyőződéssel figyelmezteti, hogy a vevők főfő mértékben lesznek kielégítve.

Raktára a „szarvashoz“ címzett vendéglő első emelet 1. szám alatt.

19. sz.

(2—2)

A józsefkülváros potykautcájában fekvő 236 régi 253 új

számu ház, kerttel együtt, egészen vagy részletekben bérbe adandó. Utasítást ad

szerkesztőségünk.